

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ
ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΕΚΤΥΠΟΥΝΤΑΙ
ΕΙΣ 20,000
ΑΝΤΙΤΥΠΩΝ
ΔΙΑΝΕΜΕΤΑΙ
ΔΩΡΕΑΝ

ΟΡΓΑΝΟΝ ΤΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

*Εκδιδόμενον τῇ ἐπιμελείᾳ ἐπιτροπῆς ἐκ τῶν κ. κ. Ι. Ν. Χατζιδάκι, Κ. Γ. Ζησίου καὶ Ι. Μ. Δαμβέργη διευθύνοντος.

TO AGION EYANGELION

Κυριακὴ Δεκάτη πέμπτη.

(Ματθ. Κεφ. xβ'. 35—46).

Κείμενον

Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ¹ νομικός τις προσῆλθε τῷ Ἰησοῦ,² πειράζων αὐτὸν καὶ λέγων· Διδάσκαλε,³ ποία ἐντολὴ μεγάλη ἐν τῷ νόμῳ; Ὁ δὲ Ἰησοὺς εἶπεν αὐτῷ· ἀγαπήσεις Κύριον τὸν Θεόν σου ἐν ὅλῃ τῇ καρδίᾳ⁴ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ ψυχῇ⁵ σου καὶ ἐν ὅλῃ τῇ διανοίᾳ⁶ σου. αὕτη ἐστὶ ἡ πρώτη καὶ μεγάλη ἐντολή. δευτέρα δὲ ὁμοία αὐτῇ· ἀγαπήσεις τὸν πλησίον σου ὡς σεαυτόν. ἐν ταύταις ταῖς δυσὶν ἐντολαῖς ὅλος ὁ νόμος καὶ οἱ προφῆται κρέμονται. Συνηγμένων δὲ τῶν Φαρισαίων, ἐπρωτότησεν αὐτοὺς ὁ Ἰησοὺς λέγων· τί ὑμῖν δοκεῖ περὶ τοῦ Χριστοῦ; τίνος υἱὸς ἐστὶ; Λέγουσιν αὐτῷ· τοῦ Δαβὶδ. λέγει αὐτοῖς· πῶς οὖν Δαβὶδ ἐν πνεύματι Κύριον αὐτὸν καλεῖ λέγων, εἶπεν ὁ Κύριος τῷ Κυρίῳ μου, κάθου ἐκ δεξιῶν μου ἕως ἂν θῶ τοὺς ἐχθρούς σου ὑποπόδιον τῶν ποδῶν σου; εἰ οὖν Δαβὶδ καλεῖ αὐτὸν Κύριον,⁸ πῶς υἱὸς αὐτοῦ ἐστὶ; καὶ οὐδεὶς ἠδύνατο αὐτῷ ἀποκριθῆναι λόγον, οὐδὲ ἐτόλμησέ τις ἀπ' ἐκείνης τῆς ἡμέρας ἐπερωτῆσαι αὐτὸν οὐκέτι.

Σημειώσεις.

1 Νομικὸς = νομοδιδάσκαλος, πεπαιδευμένος Φαρισαῖος. 2) Πειράζων = δοκιμάζων, θέλων νὰ παγιδεύῃ αὐτόν. 3) Ποία ἐντολὴ μεγάλῃ ἐν τῷ νόμῳ; Οἱ Φαρισαῖοι ἐπρέσβευον ὅτι πᾶσαι αἱ ἐντολαὶ εἶναι ἰσόβαμοι, καὶ ἤθελον νὰ προκαλέσωσι τὸν Ἰησοῦν εἰς ὑπόδειξιν μιᾶς ἐντολῆς σπουδαιότερας τῶν λοιπῶν. 4) Τῇ καρδίᾳ σου = τῇ ἔδρᾳ καὶ πηγῇ τῶν συναίσθημάτων. Τῇ ψυχῇ σου = ἐν τῷ ἐσωτερικῷ ἀνθρώπῳ, ὃν ἐκδηλοῦ ἡ θέλησις. 6) Τῇ διανοίᾳ σου = ἐν ὅλαις ταῖς ἀσέψει καὶ ὅλοις τοῖς δια- νοήμασι. 7) Πρὶ τῆ καὶ μεγάλῃ = ὡς ἐκ τοῦ θέματος αὐτῆς καὶ τῆς ἐκτάσεως αὐτῆς, περιχλιδύσης κατ' οὐσίαν πάσας τὰς λοιπὰς.

ΑΠΟΣΤΟΛΙΚΑ ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ

ΔΥΝΑΜΙΣ ΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΚΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Ἐκ τῆς Β'. πρὸς Κορινθίους Ἐπιστολῆς Δ, 6—15.

Περιγράψας ὁ Ἀπόστολος τὸ μέγα ἔργον τοῦ Εὐαγγελιστοῦ κηρύγματος, τὸ ὁποῖον ἐνδόξως καὶ τελεσφόρως αὐτὸς ἐπετέλεσεν, ἐν μέσῳ ἀπεριγραπτῶν κινδύνων καὶ δυσχερειῶν, συνυπέδειξε τὴν ἐκδήλωσιν τῆς δυνάμεως τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ ἀνθρωπίνῃ ἀδυναμίᾳ. Τὸ Εὐαγγελικὸν κήρυγμα ἐπιδραῖ αὐτὸς ἐπὶ τῶν ψυχῶν τῶν ἀνθρώπων ὅταν οἱ κήρυκες εἰλικρινῶς καὶ γνησίως αὐτὸ μεταδίδουσιν καὶ εἰλικρινῶς ὡσαύτως ἄνευ προκαταλήψεως ἀποδέχονται αὐτὸ οἱ ἀκροαταί. Ἐπομένως αὐτὸς ὁ Θεὸς εἶναι ὁ ἐπιλάμπων ἐν ταῖς καρδίαις καὶ τῶν κηρύκων καὶ τῶν ἀκροατῶν καὶ φωτίζων αὐτοὺς πρὸς γνῶσιν τῆς δόξης ἑαυτοῦ ἐν τῷ Ἰησοῦ Χριστῷ. Ἔχομεν δὲ λεγεῖν ὁ Ἀπόστολος, τὸν θησαυρὸν τοῦτον, ἥτοι τὴν μεγάλην διακονίαν τοῦ ἀποστολικοῦ κηρύγματος.

Εἰς τὸ Συνέδριον τῶν Ἐξευγενιστῶν, ὅπερ συνήλθεν ἐσχάτως ἐν Λονδίῳ πρὸς τὸν σκοπὸν τῆς βελτιώσεως τοῦ ἀγγλικοῦ γένους διὰ τοῦ περιορισμοῦ τῆς παραγωγῆς πασχόντων καὶ ἐκφύλων νέων ὑπὸ τῶν παλαιῶν τοιούτων, πλεῖσται ἐξεφράσθησαν εὐχαί, ὧν ἡ πραγμα- τοποιήσις ὅσον καὶ ἂν φαίνεται τώρα παράδοξος, τίς οἶδε πόσον ἐπιφέρει καὶ ῥᾶν ἰσχυρὰν εὐχὴν ἐν τῷ μέλλοντι.

Μία όμως εὐχή, φωτίσασα πρὸς στιγμήν τὰς ὄφεις τῶν φιλανθρώπων συνόδρων καὶ σβεσθεῖσα ἀμέσως, ὡς λαμπρὸς διάπτων, ἔφθασε καὶ μέχρις ἡμῶν.

—Θέλουμεν, εἶπε τις τούτων, να γινώσκιν οἱ μελλόν-
τες Ἀγγλοι, ὅπως οἱ Ἕλληνες!

Προφανῶς ὁ λαλήσας ἀνεπόλει τὰς ἐκ τῆς παλαιᾶς ἡμῶν ἱστορίας ἐντυπώσεις του καὶ ἴσως ἴσως ὑπενόει τὴν ἐπιλογὴν, ἣν οἱ σπαρτιατικοὶ νόμοι ἐξετέλουν ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ Καϊάδα. Διότι περὶ ἡμῶν τῶν συγχρόνων Ἑλλήνων βεβαίως δὲν πρόκειται.

Ἑλλήνων βεβαίως δὲν προκρίται.
Δὲν θὰ συνεχίσωμεν ἐνταῦθα τὸ ἔργον τοῦ Συνεδρίου
τῶν Ἐξευγενιστῶν, ἐκφράζοντας ἀναλόγους πόθους ὑπὲρ
τῆς βελτιώσεως τοῦ ἐλληνικοῦ γένους κατὰ τρόπον
τῆς δικαιολογοῦντα τὴν ζηλότυπον τοῦ Ἀγγλου ἐκείνου εὐ-
χὴν. Ἀλλὰ δὲν δυνάμεθα νὰ μὴ ρῆξωμεν ἐπὶ τῇ ἀκου-
σίᾳ εἰρωνίας του φωνῇν ἀπειροῦ οὐδύνης, ἀναπολοῦντες
καὶ ἡμεῖς ἐντυπώσεις ἐξ ἀπειρίας ιστοριῶν, ὥς κρυφὰ
ψιθυρίζει ἡ φήμη ἐν τῇ συγχρόνῳ Ἑλλάδι περὶ οὐκ
ὀλίγων γάμων, τελεσθέντων κατὰ τὰ τελευταῖα ταῦτα
ἔτη, μεταξὺ ἐπανελθόντων μεταναστῶν καὶ ἐπιλέκτων
νεανίδων, ἐξ ὧν οἱ μὲν ἐκόμισαν ἐκ τῆς ξένης μετὰ πολ-
λοῦ χρυσοῦ καὶ τὰ σπέρματα ἐπικειμένου θανάτου, αἱ
δὲ προσφέρουσι τὴν ρώμην καὶ τὴν νεότητά των ὑπὲρ
τοῦ πρώτου, ἀδιαφοροῦσαι καὶ διὰ τὴν ἰδίαν υἱεῖαν καὶ
διὰ τὴν ζωὴν τῶν μελλόντων νὰ γεννηθῶσι δυστυχῶν.

Ἰσως ἂν ἔλειπεν ἡ πρόβρυχος ἀφορμή καὶ
 συνέπειαι τῶν τοιούτων γάμων θ' ἀπετέλουν οὗτοι ἥρω-
 ἶσμοις μυθιστορημάτων. Ἀλλ' εἴτε ἥρωίδες εἶναι, εἴτε
 αἰ δόλως γοήματος αἱ

οὐκ ἔστιν ὁ προορισμός καὶ ἡ ἀποστολή των, με πόσας συμ-
φορὰς ἀκανθοδέονται τὰ στέφανά των καὶ πόσα δάκρυα
θὰ χύσωσι καὶ ὡς μητέρες καὶ ὡς θυγατέρες τῆς με-
γάλης ἀπάντων Μητρὸς, τῆς πολυζηλεύτου ἄλλοτε διὰ
τῆς πατρὶδος.

Δὲν θὰ ἤκουσαν τίποτε ἄλλο αἱ δύσμοιροι εἰμὴ ὕμνους
πρὸς τὸν χρυσόν, εἰς τὸν βωμὸν τοῦ ὁποίου σπεύδουσι
να προσφέρωσι τὴν ἀθλίαν των ὑπαρξιν.

Οὕτω παρέστησεν ὁ μέγας Ἀπόστολος καὶ ἐν τῇ ἀνωτέρῳ περικοπῇ τὴν δύναμιν τοῦ Εὐαγγελικοῦ κηρύγματος, προερχομένην παρ' αὐτοῦ τοῦ θεοῦ ὅταν οἱ μὲν κήρυκες εἰλικρινῶς καὶ ἐξ ἀκαρδιάντου πεποιθήσεως κηρύττουσιν, πείθοντες διότι αὐτοὶ οἱ ἴδιοι εἶναι πεπεισμένοι, οἱ δὲ ἀκραταὶ ὥσαύτως εἰλικρινῶς καὶ ἄνευ προκαταλήψεων ἀποδέχονται τὰ κηρυττόμενα. Τὸ κήρυγμα δὲν πρέπει νὰ εἶναι μόνον καλὸς σπόρος, κατὰ τὴν σχετικὴν παραβολὴν τοῦ Κυρίου, ἀλλὰ καὶ νὰ εὕρῃ ἔδαφος κέλιν. Τὰ πρῶτον ἐξαργατὰται παρὰ τοῦ κήρυκος τὸ δεύτερον παρὰ τοῦ ἀκρατοῦ.

"Ἦμουν παιδί καὶ γέρασα κι' ἄσπρισαν τὰ μαλλιά μου
 Μὲν δὲν ντροπιστάτηκα ποτὲ κι' ἐγὼ καὶ τ' ἄρματα μου,
 Καὶ τώρα δὴ δῶς ἐπὶ τοῦ Κουτσουλίου κόντεψα νὰ τὸ πάθω.
 "Ἦνας ἐχθρὸς μὲ πρῶδους πῶς ἔπιασα τὰ σπῖτια.
 Κ' εἶχα μαζί μου μοναχὰ τριακόσια παλληκάρια.
 Κι' ὁ Ἀδδῆ-πασὸς σὰν τῶμαθε εὐνάειε τ' ἀσκέρια,
 Κ' ἐβῆκε ἀπὸ τὰ Γιάννια νύχτα μὲ τὸ σκοτάδι,
 Κ' ἐπῆγε κ' ἐξημέρωσε ἐπὶ τοῦ Κουτσουλίου ταῖς ῥάγια.

Βασιλεὺς δὲ γενόμενος ἐνίκησε μὲν διὰ τοῦ ἀνταδελφοῦ

Καὶ οὕτως ἀπεδείχθη
νικὸν κράτος τῶν Λατίνων ἦσαν ἄσπεα μυρμηκῶν.

Πέντε ἤδη περιόδους ἀριθμεῖ ἐν τῷ κόσμῳ ὁ Ἑλληνισμός, τὴν τῆς μέχρι ἀλώσεως Κορίνθου κλασικῆς, τὴν ἐπὶ Ρωμαίων μέχρι Κωνσταντίνου, τὴν τοῦ μεσαίωνος ἢ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ μέχρι ἀλώσεως Κωνσταντινουπόλεως, τὴν ἀπ' ἐκείνης ἐπὶ τουρκοκρατίας μέχρι τῆς μεγάλης Ἑλληνικῆς ἐπαναστάσεως καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς ἀρξαμένην. Ἐκαστὴ τούτων τῶν περιόδων τερματίζεται δι' ἐποχῶν, διὰ σταθμῶν ὑφίστα καὶ μέγιστα σημερινόντων ἐν τῇ παγκοσμίᾳ ἀνθρωπίνῃ ἱστορίᾳ· ἐκάστη τούτων, εἰ καὶ διελευνόμεναι πᾶσαι αὐταὶ διὰ γραμμῆς ἀδιασπάστου, τῆς ἐθνικῆς ἐνότητος, οὐδὲν ἦ-τον ἔχει καὶ φέρει ἴδιον χαρακτῆρα. Βεβαίως ἡ περίοδος ἡ κλασικὴ εἰναι τι ἑκτακτον καὶ μέγα καὶ περιλαμπρον ἐν τῇ ἀνθρωπότητι· ἐνέχει αὕτη ὅ,τι ὑψηλὸν καὶ μεγαλοφυὲς καθ' ἑαυτό, αὐτοφυῶς παρήχθη, πληρῶσαν τὸ σύμπαν ἐκ δόξης τῶν μεγαλοφυῶν αὐτῆς τέκνων· ἐνθ' δὲ καὶ αἱ ἄλλαι, καίπερ ἐν δυσποτημίαις καὶ ἀντιξέοις πολιτικαῖς περιπετείαις συτρεθεῖσαι, συνετέλεσαν καὶ οὕτως ἔχουσαι εἰς ὠφέλειαν οὐ μικράν καὶ εὐκαταφρόνητον καὶ πρόδοον τῶν ἄλλων ἐθνῶν καὶ λαῶν, ἐν τούτοις ἡ τοῦ μεσαίωνος, ἡ βυζαντινῆ, τὸ καθ' ἑαυτὴν καὶ συνωδὰ πρὸς τὰς ἄλλοις κοσμικὰς σχέσεις καὶ περιστάσεις ἐχώρησε καὶ προέβη παραλλήλως καὶ ἐναμίλλως πρὸς τὴν τῆς γεραρχῆς κλασικῆς ἀρχαιότητος περίοδον. Ἐπὶ ἑνδεκα καὶ ἐπέκεινα ἐκατονταετηρίδας, ἐπὶ μέγα ἀπὸ καταβολῆς ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν χρονικὸν τμήμα καὶ διάστημα, συναδελφωθείς ὁ κλασικὸς ἑλληνισμὸς μετὰ τοῦ Βυζαντινοῦ, παρήγαγον ἄλλον κόσμον οὐχ' ἦ-τον ἐκείνου θαυμάσιον, τὸν χριστιανικὸν Ἑλληνισμόν, τὸν Βυζαντινισμόν. Πᾶν ὅ,τι ἀνάγεται εἰς τὴν τοῦ ἐπιστητοῦ χώραν ἢ εἰς τὴν τοῦ ιδεώδους σφαῖραν ἔτυχεν ἐξειδικασμένης περιθάλψεως καὶ εὐρείας ἀναπτύξεως ὑπὸ τὰς ἀμφιλαφεῖς τοῦ χριστιανικοῦ Ἑλληνισμοῦ πτέρυγας καὶ τὴν ἱεράν τῆς Ἑλληνικῆς ἐκκλησίας εὐλογίαν καὶ σκιά, διότι δὲν ἦλθεν αὕτη, ὥπως καταλύσῃ τὸν νόμον, κατὰ τὴν περίπυστον τοῦ θεοῦ ἰδρυτοῦ αὐτῆς ῥῆσιν, ἀλλ' ὥπως πληρώσῃ αὐτόν. Ἐπιλείψει ὅλος ὁ τε χρόνος καὶ ὁ χώρος ἔστω καὶ πρὸς σκιαγράφησιν τοῦ ἄλλου ἐκείνου ὑπερχιλιετοῦς ἐξαίσιου Ἑλληνικοῦ κόσμου. Δὲν εἶναι εὐαρίθμοι καὶ μικροὶ τὸ παράπαν οἱ κατ' αὐτὸν φιλόσοφοι καὶ λόγιοι οἱ θεολόγοι καὶ ἱεράρχαι, οἱ πολιτικοὶ καὶ οἰκονομολόγοι καὶ νομοδιδάκταλοι, οἱ ἱστοριογράφοι καὶ ῥήτορες, οἱ ἰατροὶ καὶ χημικοὶ (ἀναμνησθῶμεν τὸ ὑγρὸν Ἑλληνικὸν πῦρ), οἱ καλλιτέχναι καὶ ἀρχιτέκτονες καὶ μηχανικοὶ καὶ ἄλλοι ἐπιστήμονες καὶ πεπαιδευμένοι καὶ μάλιστα οἱ στρατηγοὶ καὶ αὐτοκράτορες. Δὲν ἔλειψαν θεοαῖς καὶ κηλίδες, ὥς δὲν λείπουν τοιαῦται καὶ ἐκ τοῦ φωτοβόλου δίσκου τοῦ ἡλίου καὶ τῆς σελήνης· ἀλλ' ὅποῖός τις ἦτο ὁ ἄλλος ἐν τῷ τότε κόσμῳ ἔνθεν καὶ ἔνθεν τοῦ Ἑλληνικοῦ ἐκείνου χριστιανικοῦ κράτους; Σκότος καὶ ὀλίγημα καὶ παχυλοτάτη ἀμάθεια καὶ βαρβαρότης ἐπεκράτει πάλιν ἐπὶ πᾶσαν τὴν ἄλλην γῆν καὶ ἔπρεπε μετὰ ὑπερχιλιετηρίδα νὰ καταστραφῇ τὸ χριστιανικὸν ἐκεῖνο κράτος, ἀφοῦ ἀδιασπάστως ἐπερρίπτοντο κατ' αὐτὸ πάντοθεν βέλη πυρφόρα, ὥπως ἐκ τῶν συντριμμάτων καὶ ναυαγίων αὐτοῦ παραχθῇ εἰς τὸ εἶναι ἡ ἀναγέννησις τῶν γραμμάτων καὶ ἐπιστημῶν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ· ἔπρεπε τὸ φῶς καὶ ἡ ἡμέρωσις καὶ ὁ ἀνθρωπισμὸς νὰ προέλθῃ πάλιν ἐξ ἀνατολῶν, ἐκ τῆς Χριστιανικῆς Ἀνατολῆς, ἐκ τοῦ Βυζαντινοῦ Ἑλληνισμοῦ· ἐνταῦθα κυρίως ἐπηλήθευσε καὶ ἐφῆρμόσθη τὸ κοινὸν λόγιον, αὐθιγὰς σου ζωῆ μου». Τὸν θάνατον δὲ τούτον, τὴν ἀπώλειαν τοῦ πρώ-

του πεπολιτισμένου και καθ' όλα κατηρτισμένου και συγκεκοτημένου Κράτους εκείνου δεν επήνεγκον μόνον οι αλλεπάλληλοι και αδιάπαυστοι έφοδοι κατ' αὐτοῦ ἐκ μεσημβρίας και ἀρκτου και ἀνατολῶν. Ἐκ δυσμῶν σπουδαιότερον και πολυτροπώτερον ἐπεβουλεύθησαν αὐτό. Δὲν ἤρκεσεν ἡ ληστρικὴ και δολία κατ' αὐτοῦ ἐνέδρα και ἐπίθεσις ἐν ἔτει 1204 ἐκ τῶν περὶ Δάνδολον και Βαλδουῖνον και Βονιφάτιον και τῶν ἄλλων τῶν Σταυροφόρων τοῦ Χριστοῦ λεγομένων, δρωσάντων δὲ και καταστρεψάντων τὴν μόνην ἐν τῷ τότε ἐν παντὶ τῶν φώτων ἐστίαν· τοῦτο καθὼς βεβαιωμένον και νόθον, ἦτο θνησιγενὲς και ἐξεμέτρησε τὸ ζῆν κακῶς μετὰ πάροδον ἡμισείας μῶλις ἑκατονταετηρίδος. Ἄλλ' ἐκ τούτου ἐξ ἐνὸς μὲν προήλθεν ἐξαδυνάτης ὅπως δὴποτε και διάσπασις τῶν μελῶν και δυνάμεων τοῦ κατὰ τὴν Ἀνατολὴν μεγάλου ἐκείνου χριστιανικοῦ κράτους, ἐτέρωθεν δὲ ἡ ἐμπάθεια ἡ πρότερον και ὁ φθόνος και ἡμισαλοδοξία ἐξεκαύθη ἐτι μᾶλλον και εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν ἐκ τῆς ἀνυδρύσεως αὐτοῦ και κατῆλθον εἰς τὸν κατ' αὐτοῦ ἀνιδρυθέντος και ἀναζήσαντος ἀγῶνα οὐ μόνον πολιτεῖται και κληῖρος, ἀλλὰ και ὅσοι ἐν αὐτοῖς προεξῆρχον λόγιοι και πεπαιδευμένοι. Τὶ δὲν ἐψευδολόγησε και ἐσυκοφάντησεν ὁ ἐπὶ τῆς σαζωνικῆς δυναστείας τῶν Ὀθῶνων ἐπίσκοπος τῆς Κρεμῶνης Λιουτπράνδος; τί δὲν ἐξήμει συχνότατα ὁ κλασικομαθὴς και ἀκαδημαϊκὸς Πετράρχης; τί δὲν ἐσκώψε και ἐπειράθη νὰ ἐκπαυλίσῃ ὅσον τὸ δυνατόν ὁ Ἀγγλὸς Γιββων διὰ τοῦ ὄργανου αὐτοῦ, τῆς ἱστορίας τοῦ Bas-Empire, τοῦ κάτω, δηλαδὴ τοῦ εὐτελοῦς και οὐτιδανοῦ κράτους; Ἐνῶ ἡδύναντο νὰ καλῶσιν αὐτὸ Ἀνατολικὸν κράτος, ἀφοῦ διηρέθη μετὰ Θεοδόσιον τὸ ὅλον Ῥωμαϊκὸν εἰς δύο, εἰς δυτικὸν και ἀνατολικὸν, ὅπως και τὸ μετὰ Κάρολον τὸν μέγαν φραγκικόν, ἔπρεπεν ἐκ περιουσίας ἐμπαθείας και κακεντρεχειας νὰ πλασθῇ και τοιοῦτος ἐξευτελιστικὸς και περιφρονητικὸς τίτλος. Ἐφανάτισαν λοιπὸν δηλητηρίασαντες τὴν κοινὴν ἐν τῇ Ἑσπερίᾳ γνώμην τόσον ἐμπαθῶς και ἀσυνειδήτως ἐκ συμφερόντων χαμαιζήλων, ποταπῶν και εὐτελῶν και ἐκ θρησκοληψίας, ὥστε ἐνομιζέτο μέχρι τοῦδε, ὅτι τὰ κατὰ τὸν μακραιώνα ἐκείνον μεσαιωνικόν, ἡμῶν πολιτισμὸν εἶχον καταταφῇ διὰ παντός.

Ἄλλ' ἤδη παρήλθεν εὐτυχῶς ἀνεπιστρεπτὴ ἡ ἐποχὴ, καθ' ἣν διεστρεβλοῦτο τόσον ἀσυνειδήτως ὁ ἐν λόγῳ πολιτισμὸς διὰ λόγους ἀρχομανίας και ὑπερφιλαντίας ἡ προλήψεως και θρησκοληψίας. Ἐτέθη ἡδη ἀπὸ τινος χρόνου ὀρθῶς ὁ λύχνος τῆς ἀληθείας ἐπὶ τὴν λυχνίαν και ὁ ἄλλοτε χλευαζόμενος και δυσφημούμενος, ὡς δηλῶν πᾶν εἶδος ἐν πάσαις ταῖς σχέσεσι κακίας και διασπορᾶς Βυζαντινισμὸς, ἐκτιμᾶται τοῦ λοιποῦ ἀποχρώντως καταλαμβάνων ὅσημέραι τὴν προσήκουσαν αὐτῷ θέσιν ἐν τε τῇ ἐπιστήμῃ και τῇ γραμματολογίᾳ. Ἐσταθμίσθησαν ἡδη και ὑπ' αὐτῶν τῶν ἀκράτων θαυμαστῶν τῆς κλασικῆς ἑλληνικῆς ἀρχαιότητος τὰ αἴτια τῆς μεταξὺ τῶν δύο ἐκείνων παρφορημένων κόσμων διασπορᾶς· ἐλήφθη ὑπ' ὄψιν και ὑπ' αὐτῶν σπουδαίως και ἐπισταμένως ἡ ποικιλία τῶν οἰκείων ἐθνικῶν περιπετειῶν και μεταπτώσεων και ἁλλοίων πολιτικῶν και κοινωνικῶν περιστάσεων. Οὕτω μετὰ τοσαύτην ἐκ προλήψεως περιφρόνησιν ἢ παρανόησιν ἀπὸ τοσούτου χρόνου, ἀπὸ τῶν ἀμερολήπτων και ἐξόχως πεπαιδευμένων ἀνδρῶν, τοῦ Γαλάτου Δουκαγγίου και τοῦ Ἑλλήνου Ἀλλατίου και ἄλλων εὐαρίθμων, διανοίγεται τοῦ λοιποῦ εὐρὺς ὀρίζων εἰς τὴν πολυσχιδῇ ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τοῦ Βυζαντινισμοῦ, τοῦτέστι τοῦ μεσαιωνικοῦ Ἑλληνισμοῦ.

Τὸ καθ' ἡμᾶς ἔθνος και γένος ἀρχεται τὸ δεύτερον ἀπὸ τῆς ἐπισήμου ἐνθρονίσεως τοῦ ἑλληνικοῦ Χριστιανισμοῦ, τῆς ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἀπὸ τῆς ἐπιούσης τοῦτέστι τῆς με-

ταφορᾶς τῆς ἑδρας ἀπὸ τῶν ὀχθῶν τοῦ Τιβέρεως εἰς τὰς ἀποστραπτούσας ἀκτὰς τοῦ χρυσοῦ Κέρατος· εἰς τὰ βῆθη τῶν αἰώνων τῆς ὑπερχλιετηρίδος ταύτης εισδύουσι μυχαίτατα αἱ ρίζαι αὐτοῦ. Τὶ ἤθελεν εἶναι ἡ Ἑλλάς; τί λέγομεν; ἡ Εὐρώπη αὐτή, ἄνευ τοῦ Βυζαντίου Ἰουστινιανοῦ, τοῦ Ἡρακλείου, τῶν Βασιλείων, τοῦ Φωκᾶ και Τσιμισκῆ, τῶν Κομνηνῶν, τῶν Παλαιολόγων και τῶν ἄλλων θεοστέπτων Ἑλλήνων χριστιανῶν τῆς Ἀνατολῆς βασιλείων; Ἄς ἀπαντήσωσιν αἱ μετὰ Μωάμεθ, πλὴν τῶν ἄλλων, και οἱ μετὰ τὴν περὶ ἐλευσιν τῆς καλιφίας εἰς τοὺς Τούρκους ἀδιάσπαστοι ἀγῶνες. Ὁ Βυζαντινὸς χριστιανικὸς κόσμος εἶναι γνήσιος τοῦ κλασικοῦ Ἑλληνισμοῦ διάδοχος, τούτων δὲ ἀπόγονοι ἦσαν οἱ πατέρες ἡμῶν και ἡμεῖς.

ΤΟ ΛΕΥΚΩΜΑ ΤΗΣ ΠΑΤΡΙΔΟΣ

Τί ἔγγραψαν οἱ ξένοι.

Ὁ θεωρῶν τὸν πρὸς τὴν πρόοδον ἀνεπίσχετον τῶν Ἑλλήνων πόθον, πάντως ἀνομολογεῖ ὅτι πολλὰ ἐγένοντο ἐν πεντήκοντα ἔτεσιν, ὅσοι δὲ πολλάκις βαρέως ψέγουσι τὰς μερικὰς ἀτοπίας και καταχρήσεις, ἄδικοι ποιοῦσι και οὐκ ὀρθῶς κρίνουσιν. Εἰ ἐβλεπον τὴν πρὸ πεντήκοντα ἐτῶν θλιβεράν κατάστασιν πόλεων, κωμῶν και κατοίκων και τὴν τότε νέκρωσιν παρέβαλλον πρὸς τὴν σημερινὴν ζωὴν, βεβαίως θὰ ἔκρινον ὀρθότερον και ἐπιεικέστερον.

Οὐδὲν οὐδέποτε νεαρὸν και ἀριστούστατον κράτος ἐστερήθη πολιτικῶν σπαραγμῶν και διχοστασιῶν, εἰ δὲ τὰ ἀρχαῖα και καλῶς συγκεκοτημένα ὑπόκεινται εἰς τὰ δεινὰ ταῦτα, τὰ ἀριφανῆ ὑπόκεινται συχνότερον και εἰς σφοδρότερα πολιτικὰ πάθη. Ἄλλ' οἱ ἐκ τούτων προκύπτοντες ἀγῶνες δὲν βυθίζουσι τὸ νεαρὸν κράτος, ἀλλ' ἀποκαθαίρουσιν αὐτό, τὸ δὲ βέλτιον και τὸ τῇ χώρᾳ συμφέρον ὅσον και ἂν πολεμηθῇ, νικᾷ ἐπὶ τέλους. Ἐν τοῖς συνταγματικοῖς κράτεσιν οἱ ἀγῶνες οὗτοι εἶναι τὸ ἅλας τοῦ πολιτικοῦ βίου.

Χριστόφορος Νέεζερ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΤΗΣ ΥΠΕΡ ΤΩΝ ΠΑΤΡΙΩΝ ΑΜΥΝΗΣ

Δωρεαὶ ὑπὲρ τῶν Πατριῶν.

Ὁ σεβ. ἀρχιμανδρίτης κ. Γερμανὸς Βαρικόπουλος ἐκ Μασσαλίας ἀπέστειλε τῇ Ἐταιρείᾳ ὑπὲρ τῆς ἐκδόσεως τῶν Πατριῶν συνδρομὴν τοῦ ἐτησίου ἐκ δρ. 10.

Ὁ κ. Παν. Βαρθολομαίου ἐκ Σπάρτης δρ. 10.

Ὁ κ. Ἀθηνόδωρος Ἰωάννου, Βαβῆ-Ἑσκή, 1/4 λίρας ὀθωμ.

Ὁ κ. Σωμ. Φωτιάδης, Δουμάδες γρ. 13.

Ὁ Δῆμος Νεφέων κλ. Σάμου γρ. 135.

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

Σ. Χ. Τ. Κέρκυρα. Ἐπιδιώκεται πάντοτε ἀλλὰ ἡ πραγματοποίησις δὲν εἶναι εὐκόλος. — Α. Δ. Χαλκίδα. Εὐχόμεθα προκαταβολικῶς. — Ε. Τ. Χάρκοβο. Ἐλήφθησαν και ἐδημοσιεύθησαν ἐν φύλλῳ 10. Εὐχαριστοῦμεν. Διεύθυνσις ἡλλάγη. — Κ. Ν. Ἀλεξάνδρεια. Ἀφοῦ εἶδατε ὅτι αἱ δωρεαὶ δὲν ἀνεγράφησαν διατὶ νὰ μὴ εἰδοποιήσῃτε ὅπως τὰς ζητήσωμεν παρὰ τοῦ λαβόντος; — Φ. Τραπεζοῦνα. Καὶ ἡ διεύθυνσις, ἣν μᾶς δίδετε ἐλλείπει και τὸ μὲ τίτλον «συνδρομῆς» περιεχόμενον, ἡλ. 75 λεπτά ἀπέναντι καταβληθησάμενον 2.60 ἐτησίως διὰ ταχυδρομικά. Τὰ φύλλα ἀποστέλλομεν δωρεὰν εἰς τοὺς εὐαρεστουμένους νὰ τὰ διανέμωσι, συνδρομητὰς δὲ δὲν ἐγγράφομεν. — Ν. Π. Κέρκυρα, Γ. Δ. Βοστώνη, Στ. Κ. Π. Ἀνδρόν. Χ. Π. Ὁδὴ σ. δ. ν. Δ. Ν. Ἰεροσόλυμα, Π. Ι. Π. Κοσλα, Σ. Τ. Γαλάζιο. Ζητηθέντα ἀπεστάλησαν. — Σ. Τ. Χρῶν. Τὰ τουρκ. γραμματόσημα ἐνταῦθα ἐξαργυροῦνται ἀλλὰ μὲ ἀπώλειαν τοῦλ. τοῦ ἐνὸς τετάρτου τῆς ἀξίας των. Ἐπιτρ. Ἐθ. Δ. Ν. Ὁρ κ η ν. Ἡράτο ἀποστολῇ.